No. 1152 Zaterdag 27 Januari 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaaí

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,—pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 26 Januari.

Onze Begrooting in de Eerste Kamer.

29 December 1905.

(HANDELINGEN.)

De beraadslaging wordt geopend.

De heer VAN BERCKEL: Mijnheer de Voorzitter! Bij de behandeling dezer begrooting aan de overzijde van het Binnenhof heeft zich een niet alledaagsch geval voorgedaan.

Een spreker van onverdacht clericalisme, de heer VAN VUUREN, is bijgevallen door een spreker van den sociaal-democratische partij, tevens door zijn verleden meer in het bijzonder vertrouwd met onderwijszaken, den heer TER LAAN. Eenstemmig waren zij in de veroordeeling van de onderwijsverordening, waarmede de gouverneur van Curaçao de onder zijn bestuur staande kolonie wil begunstigen. Uit dit opmerkelijk feit mag ik reeds dadelijk de gevolgtrekking maken, dat de strijd, dien de katholieken der kolonie tegen die verordening hebben aangebonden, niet is een partijstrijd in den leelijken zin van het woord, gelijk het een partijgenoot van den heer TER LAAN, den heer VAN KOL, even te voren behaagd had te insinueeren, doch het algemeen belang van kolonie en vaderland raakt en reeds daarom den steun der Hooge Regeering verdient.

Wanneer ik over deze verordening een kort woord wensch te zeggen, Mijnheer de Voorzitter!, is dit niet om wat in de Tweede Kamer goed is gezegd hier minder goed te herhalen, evenmin om het door den Minister van Koloniën gegeven korte, bondige en in de gegeven omstandigheden m. i. correct antwoord te critiseeren (ik zal Zijn Excellentie niet kwalijk nemen indien hij mij hetzelfde antwoord of in het geheel geen antwoord geeft); maar wel, opdat, indien de bewindsman geroepen zal worden omtrent die verordening te adviseeren, hij niet in de meening verkeere, dat in de Eerste Kamer geen belangstelling bestaat voor hetgeen in de kolonie Curaçao, op onderwijsgebied plaats vindt, en dat ik, die deze zaak hier twee jaar geleden behandelde, thans meen het hoofd in den schoot te kunnen leggen. Daarvoor toch bestaat allerminst reden; want de verordening, gelijk zij in Juli jl. door den Gouverneur is voorgesteld, moge een weinig minder bezwarend zijn dan het laatst voorafgaande voorstel, aan de hoofdgrieven is niet te gemoet gekomen.

Onnoodig is het echter die beide grieven nog eens in den breede te ontwikkelen. Met een paar woorden kan ik volstaan. De eerste grief betreft de bepaling, dat op alle scholen, niet alleen op de openbare, maar ook op de bijzondere scholen, niet alleen, in de stad, maar ook in de buitendistricten, de voertaal voor het onderwijs ZOOVEEL MOGELIJK moet zijn het Nederlandsch, op verbeurte van het subsidie. Is het in het algemeen reeds weinig aanbevelenswaardig in een verordening uiterst rekbare uitdrukkingen als ZOOVEEL MOGELIJK te bezigen, hier is daaraan een dubbel gevaar verbonden. Zal het bestuur der school te beslissen hebben of in de gegeven omstandigheden zooveel mogelijk aan het voorschrift is voldaan? Zeker in de practijk niet, want de Gouverneur, en hij alleen, beslist of een school het subsidie al dan niet heeft verbeurd. En dan—ik meen het niet te moeten verheelen—acht ik dergelijke beslissing in de handen van dezen Gouverneur niet geheel veilig. Geen oogenblik verdenk ik dien hoogen bewindsman van kleinzielige partijdigheid wegens redenen van politieken of godsdienstigen aard. Ik heb dan ook niet, gelijk de heer VAN VUUREN, de booze gedachte van mij te verwijderen, dat deze verordening louter een schijnvertooning van welwillendheid is, met de verholen bijbedoeling het bijzonder onderwijs den kop in te drukken. Maar toch acht ik dezen Gouverneur niet objectief genoeg om in deze materie als rechter te beslissen. Hij is te zeer partij in de quaestie. Om zoo te zeggen, nauwelijks in de kolonie aangekomen, is hij in gesprekken en redevoeringen op dit aambeeld gaan slaan, en de ~~oppisitie, die hij ontmoette bij velen,~~ die de kolonie en het onderwijs minstens even lief hadden als hij, had geen ander gevolg dan dat hij zijn stokpaardje met te meer vuur ging berijden. Ik herhaal, ik verdenk den Gouverneur van niets, maar of hij de objectiviteit, de onpartijdigheid in een rechter gevorderd, bezit, meen ik te mogen betwijfelen.

Trouwens, daar bestaat nog meer aanleiding om aan de objectiviteit des Gouverneurs eenigen twijfel te durven koesteren. Met zekerheid was mij medegedeeld, dat de Gouverneur den Bisschop van Curaçao ter fine van advies aan zijn paleis heeft uitgenoodigd, voor hij deze verordening bij den Kolonialen Raad indiende. Of die uitnoodiging geschied is uit eigen beweging, dan wel op verzoek van hooger hand, ik weet het niet; wel weet ik, dat er hier alleszins reden is om van een schijnvertooning te spreken, want toen het voorstel het licht zag, moest de Bisschop tot zijn smart ontwaren, dat met geen enkel zijner bezwaren van eenig aanbelang rekening was gehouden. Het Katholiek bijzonder onderwijs, waaraan de kolonie zooveel te danken heeft, zooals vriend en vijand, ook de Gouverneur zelf, erkennen, de Katholieke Geestelijkheid in Curaçao, die zich tegenover het moederland zoo verdienstelijk heeft gemaakt (men raadplege slechts het Curaçao-nummer van Neerlandia), hadden zeker een andere bejegening van het hoofd der kolonie verdiend.

Gewagende van het Curaçao-nummer van Neerlandia, meen ik iets zeer opmerkelijks daarin niet te mogen verzwijgen. Zoo ergens, dan had men in dat tijdschrift, hetwelk het orgaan is van het Algemeen Nederlandsch Verbond, dat onder meer werkzaam is voor de uitbreiding der Nederlandsche taal, een warm pleidooi kunnen verwachten voor de noodzakelijkheid van het gebruik der Nederlandsche taal als voertaal in alle scholen der kolonie. In stede een warm pleidooi, geen woord over die question brûlante in de kolonie, behalve een uiterst kalm woord in het artikel van den onlangs ontslapen rabbi der Portugeesch-Israelietische gemeente te Willemstad, welk artikel getiteld is: „de Nederlandsche taal op Curaçao."

Mijnheer de Voorzitter! Ik meen mij niet het genoegen te moeten ontzeggen van dit zeker van groote liefde voor onze taal, maar tegelijk van een practischen blik op bestaande verhouding getuigend artikel een kort citaat voor te lezen.

Juist omdat het van zoo onverdachte bron komt, acht ik het even ad rem, wat betreft de zaak die ons thans bezig houdt. Het luidt aldus:

„Niet alleen is het een algemeen verlangen, om het Papiamentoe af te schaffen; maar men eischt het zelfs en, daar noch dit verlangen, noch deze eisch bevredigd kunnen worden, beschuldigt men elkander, der jeugd en, over het algemeen, der beschaving een struikelblok in den weg te leggen. Voornamelijk de katholieke scholen, waar in het Papiamentoe onderwijs wordt gegeven, hebben 't in dit opzicht zwaar te verduren gehad en, hoewel oogenschijnlijk de klachten hierover niet geheel ongegrond zijn, zal men, na een onpartijdig onderzoek bevinden dat, hoe gaarne ook de R. K. geestelijkheid de Nederlandsche taal op hare scholen ingevoerd zoude willen zien, dit niet van haar geheel en al afhankelijk is, omdat men diep ingrijpende bestaande omstandigheden niet over het hoofd mag zien.

Ook de Vereenigde Staten van Noord-Amerika hebben getracht de Spaansche en patois-talen in de Philippijnen af te schaffen en de Engelsche taal op de scholen in te voeren, maar de groote Republiek, waar het beginsel tusschen Kerk en Staat zoo strikt gehandhaafd wordt, was verplicht, na een korte proefneming, haar voornemen op te geven en zich tot den Paus van Rome te wenden, om deze gewichtige en nog andere aangelegenheden, waaronder in de eerste plaats het onderwijs in die kolonie te regelen. Zoodoende hebben de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, voor het eerst in hunne geschiedenis, do macht van den Paus moeten erkennen en erlangen de R. K. scholen in de Philippijnen, niet alleen recht van bestaan, maar worden zij zelfs op milde wijze gesubsidieerd. Laten wij dit voorbeeld als sprekend bewijs aanhalen, dat het hoogst moeilijk is — bijna onuitvoerbaar — eene bestaande diepingewortelde volkszaak met wortel en tak uit te roeien, hoe belemmerend zij voor het algemeen welzijn van het Volk moge zijn.—Heeft ook Engeland de invoering der Engelsche taal op het kleine eiland Malta niet moeten opgeven en de Italiaansche taal haar terrein moeten laten behouden?"

Wat aan de machtige Republiek der Vereenigde Staten niet is gelukt, zou de Gouverneur van Curaçao daarin slagen?

In den laatsten tijd ben ik in de gelegenheid geweest verschillende personen te spreken, die de bevolking van de buitendistricten van Curaçao door en door bij eigen ervaring kennen, daarin vrijwat langer gewerkt hebben dan de Gouverneur, die op officieele rapporten moet afgaan. Allen komen daarin overeen, dat de eisch, dat de Nederlandsche taal zal zijn de taal, waarin het onderwijs zal worden gegeven, aan de vruchten van dat onderwijs schaden zal. Men vergete toch niet, dat als de kinderen der buitendistricten op school komen—ongeveer op 7 jarigen leeftijd,—voor hen de Nederlandsche taal is wat voor een boerenjongen uit de Peel, bijv. het Grieksch is. Welke vruchten kunnen er nu verwacht worden van het onderwijs in lezen, schrijven, rekenen, aardrijkskunde, als de leerlingen de taal waarin dit onderwijs wordt gegeven, niet verstaan? Indien de ouders redeneeren — en ik zou het hun zoo kwalijk niet nemen—: „wij kunnen onze kinderen te huis beter en nuttiger gebruiken dan ze op school naar onverstaanbare klanken te laten luisteren," wat dan daar tegen te doen, tenzij de leerplicht, die in de kolonie eenvoudig onuitvoerbaar is? Men zegge ook niet: „gedurende een cursus van zes jaren kunnen zij van het Nederlandsch langzamerhand zooveel in zich op nemen, dat het goed verstaanbaar voor hen wordt," want de ondervinding leert, dat in de practijk die zes jaren worden ingekrompen tot de helft ook omdat zelfs goedwillende ouders niet alle dagen hun kinderen naar school laten gaan; vandaag hun oudste, morhun volgend kind naar school zenden, al naar dat het hun het beste uitkomt.

Nu geef ik dadelijk toe, dat het onderwijs ten doel moet hebben de ontwikkeling, en dat deze wel beter door het Nederlandsch dan het Papiamentsch verkregen wordt. Maar het hoofddoel van het onderwijs dient toch te zijn het kind te bekwamen en geschikt te maken tot hetgeen het in zijn volgend leven noodig heeft. De negers van de buitendistricten hebben voor hun bestaan aan de Nederlandsche taal weinig of niets. Wel hebben zij veel en zeer veel aan lezen, schrijven, rekenen en aardrijkskunde. Is het nu geen Prinzipenreitere de vruchten dier vakken op te offeren, gelijk ik zooeven zeide aan de zucht om de negerkindertjes te bekwamen in de Nederlandsche taal, die zij zoo spoedig mogelijk als ballast over boord zullen werpen?

Mijnheer de Voorzitter! Het zijn inderdaad niet de persoonlijke belangen der aan het bijzonder onderwijs verbonden onderwijzers en onderwijzeressen, die ik hier bepleit; het ligt toch voor de hand, dat het hun, Hollanders als zij zijn, veel gemakkelijker ware in hun moedertaal hun lessen te geven; evenmin bepleit ik hier het financieel belang der missie, want onnoodig is het te, zeggen dat verreweg het grootste deel der negers geen schoolgeld, hoe weinig ook, betalen.

Het waarachtig belang der koloniën heb ik op het oog, en daarom heb ik niet zonder voldoening in menig Nederlandsch persorgaan, hetwelk in de politiek de richting van den gouverneur volgt, uitlatingen gelezen waaruit blijkt, dat de meeningen zich eenigszins beginnen

te wijzigen. Door den heer VAN VUUREN is in de andere Kamer daarop reeds gewezen. Ik zal dus geen citaten herhalen. Alleen wil ik er nog dit aan toe voegen. Geenszins ligt het in mijn bedoeling in de Curaçaosche scholen ten plattenlande als het ware te doen verdonkeremanen, dat Curaçao een Nederlandsche kolonie is. Ik heb mijn vaderland en mijn taal daarvoor te lief. Neen, de Nederlandsche taal zij ook daar een verplicht vak, waaraan een zeer respectabel aantal uren wordt gewijd. Door waar de omstandigheden gunstig blijken dit aantal uit te breiden, zou men allicht allengs kunnen komen tot den door den Gouverneur gewenschten toestand. Dien bij verordening opeens te willen dwingen zal m. i. na vele deskundigen gehoord te hebben, wiskunstig zeker tot grievende teleurstellingen voor moederland en kolonieën leiden.

Mijn tweede hoofdgrief geldt de subsidie–quaestie. Ook deze is bekend. Herhaaldelijk is door het hoofd der Katholieke missie in Curaçao op officieële wijze aangetoond, dat de subsidies aan de bijzondere scholen, vooral in de buitendistricten, waar de scholen geen penning opbrengen, te laag zijn. Van die zijde zijn zeer aannemelijke voorstellen gedaan, blijvende belangrijk onder den kostenden prijs. Dankbaar erken ik, dat een paar jaar geleden die subsidies ietwat verhoogd zijn. Maar het systeem, waarnaar gesubsidieerd werd, deugde niet. Voor iedere school, die in aanmerking kwam, werd een zeker bedrag vastgesteld. Met het aantal leerlingen wordt geen rekening gehouden. En ten gevolge van de vermeerdering der bevolking en dank den ijver der R. K. Geestelijkheid om tot schoolbezoek aan te zetten, zijn tal van scholen uitgebreid moeten worden, zoowel wat de localiteit als wat het personeel betreft, zoodat, als er te voren verhouding bestond tusschen kosten en subsidie die verhouding dreigt allengs geheel te zullen gaan ontbreken. Aan die fout komt het thans aanhangig voorstel te gemoet, maar om wellicht in nog grooter fout te vervallen. Voortaan zal worden gesubsidieerd naar gelang het aantal schoolgaande kinderen, in navolging van de wet op het lager onderwijs ten onzent, maar op voorwaarden, die of in het geheel niet zijn te vervullen, of alleen ten koste van zoodanige uitgaven, dat het subsidie er totaal door verslonden wordt. Dit zeggende heb ik minder het oog op het bedrag van het subsidie, schoon dit te karig is, als men in aanmerking neemt, dat verreweg de meeste onderwijzers uit Nederland moeten getrokken worden en voor de transportkosten niet wordt vergoed. Maar wel stel ik op den voorgrond den eisch, dat voor elke 50 leerlingen een onderwijzer met de akte 4[de] klasse moet zijn, tenzij de Gouverneur, gehoord de schoolcommissie, een andere verhouding vergunt of toelaat voor de helft kweekelingen te gebruiken. Ik laat in het midden de hier wederom optredende arbitraire macht van den Gouverneur, — meen ik mij, in het belang van het juist in een kolonie zoo noodig zedelijk prestige van het gezag, niet kan vereenigen. Is het, vraag ik, aangetoond, dat de klassen aldaar niet meer dan 50 leerlingen kunnen tellen, wil het elementair onderwijs, volgens de regelen bij verordening te geven, vruchtdragend zijn? Allen van onderwijstoestanden op Curaçao op de hoogte zijnde, dien ik deze vraag voorlegde, waren van oordeel, dat zoodanige eisch te streng is.

Wat bij Nederlandsche kinderen, in den regel woelig en ongezeggelijk van aard, noodig zou kunnen heeten, is daarom nog niet noodig op een school in de buitendistricten van Curaçao. Ik zeg op een school in de buitendistricten, omdat verreweg de grootste bevolking dier scholen bestaat uit nakomelingen van vroegere slaven, kinderen van zeer gehoorzamen, meegaanden en kalmen aard. Een mijner zegslieden had waargenomen, dat toen de onderwijzeres der hoogste klas het schriftelijk werk van de eerste afdeeling harer klas nakeek, de andere afdeeling, ruim 40 kinderen sterk, gedurende langer dan een half uur lessen zat te leeren zonder zich een oogenblik te bewegen. Volgens dien deskundige is ook de uniformiteit, het geheel geschoeid zijn op de Nederlandsche wet, een fout van het voorstel. Wil men vasthouden aan een onderwijzer per 50 kinderen in de hoogste klas — zonder schade voor het onderwijs zou het per 60 kunnen wezen — in de lagere klasse zou men gerust tot per 70 of nog hooger kunnen opklimmen, zoó zegt men.

Maar de grootste fout schuilt in de voorwaarde, dat verhooging van subsidie afhankelijk is gesteld van de vervulling van al de nieuwe eischen. Wanneer men in aanmerking neemt, dat, volgens zeer matige berekening, het bijzonder onderwijs, 35 nieuwe onderwijskrachten moet hebben, die hoofdzakelijk uit Nederland moeten worden getrokken, waar werkelijk allesbehalve overvloed is, ook niet onder de religieuses, dat het gouvernement jaren heeft moeten tobben voor het een onderwijzer voor de school van Bonaire had, dan zal een ieder begrijpen, dat zoo de verandering ooit in haar geheel zal kunnen tot uitvoering komen, dit eerst na een zeer lange reeks van jaren zal zijn.

En dit oponthoud zal zijn ten koste van het onderwijs, want ik erken, dat, al is het bijzonder onderwijs in de buitendistricten zeker op verre na niet zoo slecht als sommigen gelieven te beweren — ik herinner er aan dat èn de Gouverneur zelf èn de schoolcommissie het meer dan eens geprezen hebben — het toch niet volmaakt is, en dat anderzijds in de verordening ook veel goeds is. Al dit goede op eens en te gelijk te verkrijgen, is practisch onmogelijk.

Waarom dan niet liever de kans geopend het geleidelijk te verkrijgen? Mij dunkt, met eenigen goeden wil van weerszijden, — van de zijde van de Missie bestaat die goede wil in hooge mate, ik weet het — ware zulks wel tot stand te brengen. Maar wordt van regeeringswege de zaak op haren en snaren gezet, dan zijn, vrees ik, de financieële gevolgen voor het moederland niet te overzien. De Missie wordt zoowel in de kolonie als in Nederland bestuurd.

Hij, die in Nederland in dat bestuur een overwegende plaats inneemt, heeft mij persoonlijk gemachtigd de verklaring af te leggen: „als de wenschen van den Bisschop van Curaçao geheel worden voorbij gezien en zal de verordening, gelijk zij thans luidt, worden ingevoerd, is de mogelijkheid geenszins buiten gesloten, dat de Missie zich verder aan het onderwijs in de buitendistricten outtrekt. Dit is geen ijdel dreigement, doch kan geboden zijn door de noodzakelijkheid wegens het ontbreken der middelen."

Hiermede, — vooral na de uitvoerige rede van den heer VAN VUUREN, — meen ik te kunnen volstaan, vertrouwende, dat, indien de Minister over dit voorstel zal hebben te oordeelen, zal blijken, dat de opmerking in de beide takken der volksvertegenwoordiging gemaakt niet in geheel onvruchtbare aarde zijn gevallen.

Ten slotte, Mijnheer de Voorzitter, zal U mij wel willen veroorloven een kort woord te wijden aan den gespannen toestand tusschen den Gouverneur van Curaçao en den Kolonialen Raad, een zaak, die blijkbaar met het tot nu toe door mij besprokenen, in niet het minste verband staat.

Niemand ziet in de werkstakende leden van den Kolonialen Raad, de organen, zelfs niet de werktuigen der Katholieken.

Over de oorzaken dier betreurenswaardige verhouding een oordeel uit te spreken, daartoe acht ik mij, ook na de lezing van het onlangs verschenen uitvoerig stuk in *Het Handelsblad*, niet bevoegd. Alleen wil ik in het algemeen wel zeggen, dat als mij wordt gevraagd: aan wiens opinie hecht gij de grootste waarde, aan die van personen, die een groot gedeelte van hun leven in de kolonie hebben doorgebracht, en aldaar de behoeften der geheele bevolking van nabij hebben leeren kennen, of aan die van iemand, die slechts 4 jaar in de kolonie is geweest, daar met Westersche begrippen is gekomen om na korten of na langeren tijd te repatrieeren, en ten gevolge van verplicht of niet verplicht isolement, het land slechts kent uit officieele rapporten ik geneigd ben die vraag in eerst gemelden zin te beantwoorden, waartoe ik in het kalme, waardige stuk in *Het Handelsblad* te meer aanleiding vind. Ik zal ook niet meer dan mijne verbazing te kennen geven over het feit, dat de Gouverneur den Minister op 1 Dec. jl., in de Tweede Kamer heeft kunnen laten zeggen, dat slechts lichtgeraaktheid de stakende leden der Koloniale Staten tot hun daad gebracht had, terwijl toch blijkt uit het Verslag van de op 17 Nov. gehouden vergadering, waarin tot het kiezen van candidaten voor de vervulling der vacaturen werd overgegaan, dat bij de ontslagaanvraag schriftelijk aan den Gouverneur was te kennen gegeven, dus zeker geruimen tijd voor 17 Nov., dat de reden daarvan was de overtuiging, dat een samenwerking met het bestuur onmogelijk was. Ik ga met opzet ook voorbij de beschuldiging, die in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag dezer Kamer voorkomt tegen de nog tijdelijk zittende leden dier staten, een beschuldiging, waaraan de Minister zich zeker niet uitsluitend op gezag van courantenberichten gewaagd heeft. Ik wil liever eindigen met de uitdrukking van den wensch, dat het den Minister moge gelukken den weg te vinden, waarop het gezag en de vertegenwoordiging in de kolonie eendrachtig de hun opgelegde taak kunnen vervullen. Die weg zal mijns inziens moeten zijn een middenweg. De Minister zal het wederzijdsch vertrouwen zonder hetwelk regeering onmogelijk is, hebben te vernieuwen. Wordt die weg niet gevonden, dan vrees ik, na al hetgeen in de laatste dagen is geschied, voor de toekomst van het reeds zoo zwaar geteisterde Curaçao.

De heer FOCK, Minister van koloniën: Mijnheer de Voorzitter. De geachte afgevaardigde heeft verklaard, dat mijn antwoord aan de heeren VAN VUUREN en TER LAAN een correct antwoord was; de geachte afgevaardigde zal dus van mij geen ander antwoord verlangen. Bij den bestaanden gespannen toestand moet ik zorgen de rechten van den Kolonialen Raad niet te miskennen. Krachtens het Regeeringsreglement is er in Curaçao een zekere autonomie, die ik moet eerbiedigen; ik kan dus op het oogenblik over de onderwijsverordening, die daar aanhangig is, mij niet uitlaten. Deed ik dat, dan zou de Koloniale Raad mij te recht toevoegen: waar de Minister reeds heeft gesproken, behoeven wij niet verder te discussieeren. Evenwel zal ik de wenken van den geachten afgevaardigde gaarne overwegen, als de verordening is aangenomen en ik over de al of niet goedkeuring moet adviseeren.

Over den gespannen toestand tusschen den Gouverneur en den Kolonialen Raad kan ik niet meer zeggen dan in de stukken staat. De heeren van den Raad hebben, volgens den Gouverneur, verklaard, dat zij geërgerd waren over de wijze, waarop de Regeering in de kolonie te hunnen aanzien optrad; dat mijn voorganger bij de mondelige behandeling van een der vorige begrootingen uitdrukkingen had gebezigd, die hen hadden gegriefd en dat eveneens de toelichting door mij gegeven op art. 52 der aanhangige begrooting hen had ontstemd, zoodat verdere medewerking met het bestuur voor hen onmogelijk was geworden en dat zij daarom ontslag namen. Bij de verkiezing voor de voordracht van nieuwe leden is door een der ontslagnemende leden een redevoering gehouden, waarin hij betoogde, dat de eigenlijke oorzaak niet zat in de genoemde grieven, maar dat zij dieper zat. Waar die reden dan zat, heeft hij niet verklaard. Hij zeide, dat de Regeering sprak door tusschenkomst van den Gouverneur en dat de uitlatingen van den Minister een gevolg waren van inlichtingen, verstrekt door den Gouverneur der kolonie. Het spreekt toch vanzelf, dat, als de Regeering spreekt, zij inlichtingen van den Gouverneur heeft ontvangen. Nu verwijt de geachte afgevaardigde mij min of meer, dat ik de tijdelijk gebleven leden heb beschuldigd van obstructie. Maar had ik tot die beschuldiging niet het recht? Wat hebben zij gedaan? Zij moesten een aanbeveling opmaken voor de vacante plaatsen en toen plaatsen zij op de voordracht meerendeels personen van hoogen leeftijd, van wie ieder wist, dat zij niet bereid waren het lidmaatschap aan te nemen. Een dergelijke handelwijze is toch geen bewijs van streven naar samenwerking met de Regeering om de zaak in het rechte spoor te krijgen.

Gelukkig heeft de Gouverneur personen gevonden, die daartoe wel bereid waren en heeft H. M. de Koningin dan ook dezer dagen het besluit geteekend, waarbij de vacante plaatsen werden bezet.

Ik hoop, dat spoedig betere samenwerking tusschen Gouverneur en Kolonialen Raad zal worden verkregen en dat dit zal strekken ten bate van kolonie en moederland.

De heer VAN BERCKEL: Mijnheer de Voorzitter. Ik bedank den Minister voor zijn antwoord; ik kan echter den Minister niet toegeven, dat uit het verslag van de vergadering van den Kolonialen Raad dd. 17 Nov. blijkt, dat men daar van de zijde der oppositie erkend heeft, dat haar grief lag in geraaktheid wegens uitdruk-~~kingen van Minister [illegible] en van~~ dezen Minister. Integendeel, daar is gezegd, dat men geschreven had aan den Gouverneur, dat juist daarin de grief niet lag, maar wel, omdat men meende met het bestuur niet meer te kunnen samenwerken.

Ik herhaal, dat dit is medegedeeld in de vergadering van 17 Nov., waar men de candidaten voor de te vervullen vacatures ging kiezen, zoodat de Minister op 1 Dec. daaromtrent door den Gouverneur had kunnen en moeten zijn ingelicht.

Wat nu de Minister zegt omtrent de voordrachten, die hij als niet serieus beschouwde, ik kon de juistheid daarvan op zich zelf niet beoordeelen. Ik moet op de resultaten afgaan, en dan zie ik, dat van de 5 leden, die door de Koningin zijn benoemd 4 waren voorgedragen door de staten.

De Minister heeft voorts verklaard te weten, dat men in Curaçao algemeen dacht, dat die menschen de betrekking niet zouden aanvaarden.

Hoe weet de Minister dit: uit de couranten of van den Gouverneur?

De heer FOCK, Minister van Koloniën Mijnheer de Voorzitter! Het zij mij vergund op de laatste vraag een kort antwoord te geven. De Gouverneur had brieven of mondelinge mededeeling gekregen van die personen, waarbij zij hem melden, dat zij niet voor een benoeming in aanmerking wenschten te komen. Ik heb toen moeten trachten andere personen te vinden. Ik herhaal echter, dat ik hoop, dat nu de noodige samenwerking zal worden verkregen.

De beraadslaging wordt gesloten en het wetsontwerp zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

(In Holland schijnt men de officieële waarheid, gelukkig, toch ook niet altijd als werkelijke waarheid te beschouwen. Na hetgeen wij hierover reeds schreven, zijn verdere commentaren overbodig. RED. AMIGOE.)

„De Curaçaosche Courant."

Niet minder hoog, dan onze Collega, achten ook wij de vrijheid der Pers, naar maken een bovendien nog een gepast gebruik van. Best mogelijk echter, dat voor sommige ooren onze toon de vorige week wat hard klonk. Maar ligt dit niet grootendeels aan het luid spreken der feiten, aan de schreeuwende feiten, die wij slechts aanhaalden? Wij gaven ze weer, zooals wij ze vonden, geplaatst in het kader, waarin zij pasten. Ook wij wenschten liever, dat zij niet bestonden, maar nu zij eenmaal bestaan, kunnen wij ze niet ongedaan maken en rekenen ons als journalist verplicht, ter wille van het algemeen belang wat wij moeten dienen, ze mede te deelen, zooals ze zijn.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

Gistermiddag half vier liepen twee Fransche kruisers, komende van Trinidad, onze haven binnen, nadat de salvo's aan weerskanten waren gewisseld. Bij het binnenvaren speelde de muziek aan boord het Wilhelmus en presenteerde onze wacht het geweer. In het Schottegat aangekomen, werden ook groeten gewisseld met H. M. *Kortenaer*. Spoedig daarop bracht de Fransche Consul een bezoek aan boord.

Hedenmorgen begaf zich de Gouverneur met zijn zoon, vergezeld van den luitenant SNIJDERS aan boord.

De fransche kruiser *Troude*, die heden binnenviel, werd hier afgewacht en nu zullen zij gezamenlijk de reis voortzetten naar Carthagena, Colon en Havanna.

Wij zijn gemachtigd te verklaren, dat de komst dezer schepen in niet het minst verband staat met de verwikkelingen tusschen Venezuela en Frankrijk, het geldt hier een gewoon eskaderreis. Binnen vier dagen zullen de schepen onze haven weder verlaten.

~~Een korte beschrijving dezer pracht~~schepen moge hier volgen:

Dessaix. 1ste klas pantserkruiser met 3 schroeven. Lengte 130 M., breedte 18 M. Diepgang 7,4 M. Tonnemaat: 7700 ton. Paardenkracht 17,100. Zijn panteergordel is 152 mM. dik, de kazematten en batterijen 102 mM., de commandotoren 102 mM., het dek 70 mM. Hij is bewapend met 26 snelvuurkanonnen en 4 torpedos. Zijne snelheid is 21 mijl per uur, zijn actie-radius 88 kan een kolenvoorraad bergen van 800—1200 ton. De bemanning bestaat uit 531 koppen. Het bouwmateriaal is hout en staal. Het schip is van stapel geloopen in 1901.

Jurien de la Gravière. Kruiser 1ste klas met 3 schroeven. Lengte 137 M., breedte 15 M., diepgang 6,7 M. Tonnemaat 5685 ton. Paardenkracht 17,400. Dikte van het pantserdek 60 mM. Bewapend met 23 snelvuurkanonnen en 4 torpedo's. Zijn snelheid is 23 mijl per uur. Zijn actieradius 93 Kolenvoorraad 600—900 ton. De bemanning bestaat uit 511 koppen. Het bouwteriaal is staal en hout. Het is van stapel geloopen in 1899.

* *
*

Nu de *Christiansted* haar eerste maandelijksche route heden heeft beëindigd, meenen wij in 't kort te mogen wijzen op het groote nut dezer stoomverbinding in de hoop, dat het Gouvernement een middel zal vinden om dat stoombootje voorloopig nog voor onze eilanden te behouden.

3 Januari vertrok de *Christiansted* naar Aruba met 9 passagiers en keerde daarvan terug met 18 personen, bracht den 10den weder 11 reizigers naar Bonaire en kwam onze haven binnen met 2 passagiers. 11 Januari vertrok zij weer naar de Bovenwinden met CLARA BLIJD en familie (uit hoeveel personen deze familie bestond wordt in het *Diario* niet aangegeven, evenmin hoeveel menschen tusschen de bovenwindsche eilanden werden vervoerd.) 23 Januari keerde het stoombootje terug met 10 passagiers, bracht dienzelfden dag weder 4 personen naar Aruba en vandaar naar hier 14, vertrok den 25sten naar Bonaire met 6 passagiers en keerde heden terug met 5.

Zulk een levendig verkeer zal door de stoomverbinding zeker worden bevorderd. De vracht moet daardoor noodzakelijkerwijze ook langzamerhand toenemen. Maar om gevestigde toestanden te veranderen behoeft men tijd; een enkel proefjaar dunkt ons veel te kort.

Marine.

Gisteren is hier een kabelbericht aangekomen, waarin gemeld werd, dat H. M. *Friesland* op Sint Thomas is aangekomen. Vermoedelijk zal deze kruiser reeds Zondag a. s. onze haven binnenloopen.

Kol. Raad.

Dinsdag ll. is per kabel bericht ontvangen, dat de heeren C. FENSOHN, Dr. H. A. CASSERES, J. S. JOUBERT, A. G. STATIUS MULLER, J. SUTHERLAND M. C. FAUEL, bij Koninklijk besluit van den 22sten dezer benoemd zijn tot lid van den Kolonialen Raad dezer kolonie.

De twee laatstgenoemden, konden geen zitting nemen, omdat zij geen *ingezetenen* waren in den geest van het Regeeringsreglement.

De andere leden hebben Donderdag hun eed afgelegd.

Een verdienstvol Ambtenaar.

De Curaçaosche Pers in eenstemmig in haar lof over Commandant J. APPEL, ter gelegenheid van zijn zilveren jubilé. De man verdient het ten volle; en nog veel meer dan dat. Hij offert zich zelven geheel en al op voor het publiek, en gunt zich zelfs niet de noodzakelijke nachtrust. Voor een ieder beleefd, immer gedienstig en voorkomend, weet hij toch zich onafhankelijk te toonen en zijn prestige hoog te houden. Zijn bizondere tact om met het volk om te gaan, leerde hem het geheim om ook de lastigste luitjes met kalmte en waardigheid in te toomen. Zijn onverklaarbare vlugheid staat hem toe overal op tijd te zijn, waar zijn tegenwoordigheid geëischt of zelfs maar verlangd wordt. Gedurende de 25 jaren dat hij het Land dient heeft hij nimmer, noch binnen-, noch buitenlandsch verlof genoten.

Maandag ll. mocht Commandant APPEL ondervinden hoe hoog hij geschat wordt door de Curaçaosche burgerij en door zijn Superieuren. Een man van plicht dwingt altijd eerbied af.

Van ganscher harte hopen wij, dat hem, zoo mogelijk nog meer eer te beurt valle en zijn groote verdiensten ook erkend worden door de Hooge Regeering in Holland. Een zilveren Eere-medaille was verleden jaar wel wat te weinig.

Onze Financien.

Het eiland Curaçao bracht gedurende December 1905 aan *Belastingen* op *f* 31,827.015, aan *Inkomsten van onderscheiden aard* *f* 33,641.595 Dit laatste cijfer is verbazend hoog, maar wordt verklaard door den laatsten ~~post ... Alle andere ontvangsten~~ *f* 23,767.97; dit cijfer was verleden jaar *f* 143.08, het jaar daar voor *f* 152.62 en in de 11 overige maanden van 1905 te zamen *f* 4,672.04. Waar komt die plotselinge stijging alleen voor December nu op eens van daan?

Daar is toch geen goudmijntje ontdekt?

Of brengt die nieuwe exploitatie van phosphaat reeds zooveel meevallertjes, die niet onder een ander hoofd te brengen zijn?

Curaçao bracht in 1905 op *f* 463,964,21½ dat is ± *f* 29000 meer dan in 1904 en ± *f* 4000 meer dan in 1903.

Als de uitgaven nu maar niet tegenvallen, zooals in 1904, toen er een kleine vijftig duizend gulden meer werd uitgegeven dan geraamd was.

Koloniale Post-Spaarbank.

In December werd er ± *f* 2100 meer ingebracht dan terugbetaald. Het arme volk begint gelukkig meer en meer te sparen, zooals men zien kan uit de kleine inlagen in onze buitendistricten en op de eilanden. Wanneer men echter bedenkt, dat December, als oogstmaand van rankvruchten en groenten, meer geld dan gewoonlijk onder de buitenbevolking moest brengen, is de opkomst nog zeer gering. In het 2de district 3 inlagen, in het 3de 5, in het 4de 9 in het 5de 0.

Open Brief.

Om het groote belang, dat menigeen in een zuivere taxatie heeft, meenen wij hier te moeten publiceeren, hoe de heer C. A. JONES voorstelt deze taxatie te berekenen.

Wil men een maatstaf hebben voor het schatten van grondeigendommen in het stadsdistrict? Men volge van heden of wat in vroegere jaren ervaren economisten hebben aangeraden en nemen als basis aan:

1. dat het kapitaal, dat in de naburige republieken 12 %. en in Europa en Noord-Amerika, als men de risico eener daling in waarde geheel voor zijne rekening neemt, bij goede belegging 5% per jaar opbrengt, op Curaçao 6% zal moeten maken:
2. dat kapitaal, belegd in nieuwe gebouwen, die hier van steen en hout worden opgetrokken, in 100 jaar moet zijn geamortiseerd, zoodat jaarlijks 1% der waarde moet worden afgeschreven;
3. dat het in grondeigendommen belegd kapitaal aan belasting zal moeten betalen 1% der waarde;
4. dat reparatiekosten, assurantie tegen brand en andere schade en gemis aan huur bij de vaststelling der waarde van grondeigendommen jaarlijks op 2% van het kapitaal moet worden geschat.

dan komt men tot de conclusie, dat bij de belegging van kapitalen in grondeigendommen de waarde van deze moet worden vastgesteld naar rede van de jaarlijksche huurwaarde en wel zoodanig, dat die huurwaarde 10% vertegenwoordigt van het kapitaal, dat men in die goederen beleggen wil, terwijl bij het vaststellen der waarde tevens in aanmerking moeten worden genomen de toestand, waarin het gebouw verkeert en ook de ouderom van het gebouw. Ik raad aan thans 9% als basis te nemen, daar kapitaal op dit oogenblik misschien tegen 5% te bekomen is. Bij kleine huisjes, die grootendeels door on- & minvermogenden worden bewoond, is de kans van wanbetaling der huur grooter, zullen de reparatiekosten in evenredigheid met de waarde meer bedragen dan bij groote huizen en is het invorderen der huurpenningen moeilijker, zoo dat voor terreinen met kleine huisjes bebouwd 12 á 15% als maatstaf moet worden aangenomen.

Bij perceelen, waarop kleine huisjes naast groote staan, zal men de berekening moeten combineeren.

De Curaçaosche Bank.

Een tweede verkeerde voorstelling van den heer MARCHANT wordt door de Directie op de volgende wijze recht gezet:

Evenmin werd spreker juist ingelicht, waar men het heeft willen doen voorkomen, alsof het herhaaldelijk geschiedt, dat de wissel in eene schuldvordering wordt omgezet of de verschuldigde som als dubieuse schuld wordt opgeschreven, wanneer het blijkt, dat de schuldenaar achterlijk is in de betaling van zijne rente.

Hiervoren is reeds gezegd, dat het niet kan voorkomen, dat de schuldenaar achterlijk blijft in het betalen van zijne rente: indien vernieuwing van de schuld — hetzij ten volle of gedeeltelijk — niet is toegestaan, wordt onmiddellijk terugbetaling van het kapitaal geëischt en, bij niet voldoening aan de aanvraag, notariëel van non-betaling geprotesteerd. Daarna wordt naar gelang van omstandigheden gehandeld.

Drie gevallen hebben zich tot nu toe voorgedaan, waarin de Directie verplicht is geweest zoodanig protest te doen aanteekenen.

In twee gevallen van de drie heeft de bank verlies geleden; in het laatste geval werd besloten de verschuldigde som voorloopig als dubieuse schuld op te schrijven, aangezien het vooruitzicht, dat er betaling, althans gedeeltelijk, zou kunnen plaats vinden, niet uitgesloten is.

Het opschrijven als dubieuse schuld betreft dus niet meer dan één geval.

Het omzetten van een wissel in eene schuldvordering vond voor het eerst in den aanvang van 1903 plaats. De verslaggever van den heer MARCHANT had aan zijne inlichtingen kunnen toevoegen, dat de rente van die schuldvordering trouw betaald wordt en dat er bovendien betalingen in mindering van de hoofdsom plaats gevonden hebben. (Na de overschrijving werd f 2,400.— afbetaald op de hoofdsom ad f 12,400.)

Alzoo van elk der twee feiten, waarop de heer MARCHANT de aandacht vestigde, één enkel geval — gelezen

zooals spreker die feiten voordroeg, ontstaat de indruk, dat dergelijke gevallen herhaaldelijk voorkomen.

Het is, gelijk reeds gezegd, alsnog niet uitgemaakt, dat de als dubieuse schuld opgeschreven som waardeloos is. Op het als schuldvordering opgeschreven bedrag hebben afbetalingen plaats gevonden. Het qualificatief „volstrekt waardeloos", door spreker in beide gevallen toegepast is daarom onjuist."

Dit is ook het geval met de beoordeeling van de waarde der kapitalen als gedisconteerde wissels te boek staande. Regelmatig vinden daarop termijnsgewijze afbetalingen plaats, — zooals blijkt uit den hierbij gevoegden staat,— waarbij uitgegaan is van het jaar 1898, toen de gelduitzet (ná 1896) een maximumbedrag van f420,180.— beliep.

Belangrijke sommen werden langzamerhand op die wijze ontvangen.

Is het dan niet te ontkennen, dat, indien tot realisatie wordt overgegaan, op enkele kapitalen verliezen zouden geleden worden, de opgedane ondervinding maakt het zoo goed als zeker, dat, de proefhoudend gebleken methode volgende, de verschuldigde sommen bijna zonder uitzondering ten volle zullen binnenkomen.

De veronderstelling van den heer MARCHANT, dat de op gedisconteerde wissels ter leen verstrekte gelden reëel zijn voor ten hoogste de helft, is dan ook minstens zeer overdreven voorgesteld.

Wat de opmerking aangaat, dat de borgen als regel op hun beurt hoofddebiteuren zijn, — ook in dit opzicht is overdrijving te constateeren, zoowel ten opzichte van het feit als van de strekking van de opmerking, omdat die gevallen geen regel zijn en omdat daarbij niet is vermeld, dat, waar zich een geval van dien aard voordoet, debiteuren en borgen gezamenlijk als solvabel zijn te beschouwen voor grootere sommen dan de in totaal ter leen ontvangen bedragen.

Algemeen Nederlandsch Verbond.

De opvoering in het Theater Naar is verschoven tot Zaterdag 17 Februari. Spoedig hopen wij het rijk program te kunnen mededeelen. Mogen velen die nog geen lid zijn van het Algemeen Nederlandsch Verbond spoedig toe treden om door geldelijken en moreelen steun de Groep Nederlandsche Antillen in staat te stellen nog krachtiger op te treden dan zij reeds doet. De band tusschen Moederland en Koloniën zal er des te hechter door worden.

Muziekuitvoering.

Woensdag a. s. om 7½ ure muziekuitvoering in het Wilhelmina-Park.

Onze Jantjes.

Die verdienen nu toch wel een heel, heel mooi pluimpje! Daar kwamen ze Woensdagavond op 't onverwachts met een keurig programma concert geven in de kiosk Wilhelmina op het Molenplein. En ze speelden uitstekend! Klassiek! Lieten ook in een „Tooverlantaarn No. 7 de mooiste bekende moppen hooren, wat je Hollandsch hart weer eens echt goed deed en waren met alles zoo vlug van stapel geloopen, dat ze nog tijd over hadden om een Curaçaosche *Tumba* te spelen. Hun bedoeling was goed en werd ook begrepen door het publiek, dat luide toejuichte en erg veel pret had in hun manier van voordragen van onze Curaçaosche muziek. Jammer dat Onze Jantjes uit al dat geroep, gegil, gefluit, Curaçaosch applaus!, niet schenen te begrijpen, dat men een herhaling verlangde.

Wij brengen namens het publiek van Curaçao warmen dank aan het kranig Muziekkorps van H. M. Pantserschip „Kortenaer", en hopen van harte hen spoedig weer te hooren. Hun repertoire is rijk en verscheiden, hun toongehalte melodisch, hun voordracht zeer gevoelig. De eentonigheid van Curaçao wordt op deze wijze zeer aangenaam verbroken.

Mazelen.

Deze ziekte begint kwaadaardig te worden, massa's kinderen worden er door aangegrepen en velen ook ten grave gesleept. Verleden week stierven er van één familie in het 2de district 3 kinderen achter een.

Bonaire.

De divi-divi begint al te kleuren. Als de divi-divi geplukt kan worden zal de algemeene armoede hier veel verminderen. Als ons volkje zich uit ellende maar niet laat verleiden om de jonge vruchten onrijp af te plukken. De Gezaghebber, zoowel als de districtmeester laten uiterst streng toezicht houden om dit te voorkomen, maar het volk moet zelve ook mederwerken en begrijpen, dat het voordeel door een weinig wachtens veel grooter wordt. Door onrijp goed wordt de markt bedorven niet alleen, zoodat de prijs lager wordt en men ten slote geen divi-divi van hier meer koopen wil, maar daarenboven is de opbrengst der boomen ook veel minder als men de kleine peulen wegsteelt en ze niet tot volle ontwikkeling laat komen.

Verleden jaar werd er strenger toezicht gehouden dan vroeger. En wat was het gevolg? In 1904 werd er van Bonaire slecht ± 400 ton uitgevoerd, terwijl in 1905 dit getal reeds steeg tot ± 700 ton, en van uitstekende qualiteit.

Advertentien.

HEDEN overleed tot mijn diepe droefheid, na een kortstondige ziekte, gesterkt met de genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk, zacht en kalm mijn innig geliefde Moeder

GYSBERTHA PENSIOEN,

WED. VAN LEONARDUS OKHUIJZEN,

in den ouderdom van 76 jaren.

P. fr. H. OKHUIJZEN O. P.

Miss. Apost.

Schoonhoven 1 Januari 1906.

DE HEER EN MEVROUW

J. H. Joubert

geven hierbij kennis van de geboorte van hun zoon

Louis Raimond.

Curaçao, 23 Januari 1906.

Algemeen Nederlandsch Verbond

Groep „Nederlandsche Antillen"

UITVOERING in het Theater Naar op Zaterdag den 17n. Februari 1906, des avonds ten 8 uur.

Voor **Niet-leden** zijn toegangskaarten à f 1,— te bekomen bij de Heeren H. J. T. BOOMGAART, ED. S. LANSBERG, J. A. SNIJDERS JR., M. M. PINEDO, HENRI SENIOR, E. H. L. MADURO en H. MANUEL.

Aangifte voor het lidmaatschap bij den Secretaris.

Jaarlijksche bijdrage f2,50.

De Voorzitter: J. P. E. GAERSTE,

De Secretaris: J. A. SNIJDERS JR.

De Heer J. S. Joubert

heeft de eer het Publiek mede te deelen, dat er weer melk te verkrijgen zal zijn van de Plantage Wacao. Hij verzoekt beleefdelijk hem opgave te doen van de verlangde hoeveelheid.

WAARSCHUWING.

Ter voorkoming van strafvervolging wordt hierbij in herinnering gebracht, dat een ieder het nummer van het huis, dat hij in het stadsdistrict alhier bewoont, op een zichtbare plaats aan dat huis moet aanbrengen.

Curaçao, den 23n. Januari 1906.

De Procureur-generaal,

NUIJENS.

Manufacturers Life Insurance Company of Canada.

Deze Levensverzekeringmaatschappij, die door de regeering van Canada gewaarborgd is, biedt haren verzekerden het billijkste stelsel van polissen, waaraan meer voordeelen en voorrechten verbonden zijn, dan die van eenig andere Maatschappij, die haren werkkring in Noord-Midden- of Zuid-Amerika heeft.

Zij geeft alle soorten van polissen uit met en zonder beperkingen, *niet-vervalbare*, van levens-, uitzet-, tontine-, pensioen- en andere verzekering.

Het bedrag van min of meer een dollar Amerikaansch Goud per week strekt, om de premie eener dotale polis te betalen, die den verzekerde $ 1000 met de overwinsten binnen den termijn van 20 jaar geeft zoo hij in leven blijft, welk bedrag, mocht hij vóór dien tijd komen te sterven, aan zijne familie onmiddelijk uitbetaald wordt.

Voor nadere informaties wende men zich tot

J. & D. JESURUN,

agenten-generaal.

Fotografia Soublette.

Este muy conocido Taller ofrece de nueve sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:

De 8 A. M.—4 P. M.

LA DICHA EN EL HOGAR.

Elixir de Capuchino,

PREPARADO POR

H. SUELS,

Miembro de la Facultad Médica de los EE. UU. de Venezuela, Premiado con medalla de oro en la Exposición Industrial de Valencia. (Carabobo) 1901 y Universal de St. Luis, EE. UU. de América 1904.

Para la completa curación de:

La anemia, abatimiento, vértigos, languidez, palpitaciones, color pálido, extenuación, empobrecimiento de la sangre, etc, etc. etc.

Agentes en Curazao,

DE LANNOY & Ca.

OTRABANDA,

BOTICA CENTRAL.

TER voorkoming van onaangenaamheden maakt de ondergeteekende, vertegenwoordiger van de „Wooldridge Orchilla Company" het volgende bekend:

Alleen de eigenaren van de plantage St. Hironimo hebben het recht de mijnen op bovengemelde plantage te bezoeken; andere personen worden er niet toegelaten.

Curaçao, 10 Januari 1906.

C. C. RIVERS.

GRAFMONUMENTEN, GRAFZERKEN,

in **MARMER, Belgisch, Beiersch** en **Zweedsche GRANIET.**

Groote Voorraad. — Billijke Prijzen.

PHOTO'S TER INZAGE.

Steenhouwerij. Marmerwerken.

H. A. EUWENS,

Oude Varkensmarkt.—Doddendaal.

Nijmegen. Holland.

LONGMAN & MARTINEZ

NEW YORK, U. S. A.

De Venta Por Las Ferreter[illegible] —

Almacenes de [illegible]

DE ECHTE CURAÇAO-LIKEUR

GEDISTILLEERD DOOR

JOUBERT & Co.

van uitgezochte, versche *Curaçaosche* Oranjeschillen. Bekroond met 1sten Prijs, de Zilveren medaille, op de Koloniale Tentoonstelling, Mei 1904

Te verkrijgen in de Botica Nacional Otrabanda.

SIGAREN.

DE LANNOY & Co. (*Botica Central*) hebben steeds voorhanden een ruim assortiment sigaren van diverse merken, waaronder het zoo algemeen gewilde merk Odalisca (echt !!!)

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO.